M I N I S T E R U L
AGRICULTURII,
DEZVOLTĂRII REGIONALE
ŞI MEDIULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA

**AGENŢIA DE MEDIU**

М И Н И С Т Е Р С Т В О
СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА,
РЕГИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ
И ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

**АГЕНТСТВО
ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ**

MD-2005 mun. Chişinău, str. Albişoara, 38, tel. 022 820770, e-mail: am@mediu.gov.md

# BULETIN LUNAR

PRIVIND CALITATEA MEDIULUI AMBIANT PE TERITORIUL
REPUBLICII MOLDOVA ÎN LUNA APRILIE 2020

**Laboratorul de Referinţă de Mediu** efectuează monitoringul sistematic privind calitatea componentelor mediului (ape de suprafaţă, aer, radioactivitatea mediului) pe teritoriul Republicii Moldova şi asigură autorităţile statului, populaţia şi instituţiile cointeresate cu informaţia privind poluarea mediului.

## ***Nivelul poluării aerului atmosferic sub influenţa condiţiilor meteorologice***

Pe parcursul lunii aprilie pe teritoriul ţării s-a semnalat vreme neomogenă după regimul termic şi cu deficit de precipitaţii.

Temperatura medie lunară a aerului a fost mai ridicată faţă de valorile normei cu 0,5-2,0 ºC şi a constituit +10,0..+11,8 ºC.

Temperatura maximă a aerului a urcat până la +27 ºC. Numărul de zile cu temperatura maximă a aerului de +25 ºC şi mai mult pe teritoriul ţării a constituit 1-3 zile, norma fiind 1-2 zile.

Temperatura minimă a aerului a scăzut până la -10 ºC.

Cantitatea precipitaţiilor căzute în luna aprilie a constituit 1-29 mm (3-60% din normă), în unele puncte precipitaţiile au lipsit.

În mun. Chişinău, pe parcursul zilelor de 06, 28 - 30 aprilie, factorii meteorologici au contribuit predominant la *dispersia poluanţilor* din aer, cauza fiind variaţia maselor de aer, influenţa fronturilor atmosferice, intensificările vîntului şi ploile căzute. Cea mai mare concentraţie medie zilnică a înregistrat monoxidul de azot în data de *29 aprilie.*

Pentru evaluarea lunară a nivelului de poluare al aerului se utilizează 2 indicatori:

- *indicele standard* – raportul dintre cea mai mare concentraţie maximă momentană, CMA mm (Concentraţia Maximă Admisibilă maximă momentană, înregistrată timp de 20 minute) şi cea mai mare frecvenţă a depăşirii CMA mm (%);

- *cea mai mare frecvenţă a depăşirii CMA mm (%);*

*Nivelul general* de poluare al aerului este determinat în baza celei mai mari valori a acestor 2 indicatori, (tab. 1).

*Tabelul 1.*

| *Nivelul poluării aerului* | *Indicatorii nivelului de poluare al aerului* | |
|---|---|---|
| | *Indicele standard* | *Cea mai mare frecvenţă a depăşirii $CMA_{mm}$ (%).* |
| ***Redus*** | ***0-1*** | ***0*** |
| ***Sporit*** | ***2-4*** | ***1-19*** |
| ***Înalt*** | ***5-10*** | ***20-49*** |
| ***Foarte înalt*** | ***>10*** | ***≥50*** |

***Municipiul Chişinău***. Investigaţii asupra calităţii aerului pe parcursul lunii aprilie s-au efectuat pentru 8 parametri *(suspensii solide, dioxid de sulf, sulfaţi solubili, monoxid de carbon, dioxid de azot, oxid de azot, fenol şi aldehidă formică)* la 6 posturi staţionare de observaţii: *nr. 3 - str. Calea Ieşilor, 21 (sectorul Buiucani); nr. 4 - str. T. Vladimirescu, 1 (sectorul Ciocana); nr. 6 - str. Fîntînilor, 9A (sectorul Centru); nr. 7 - str. Grenoble, 134 (sectorul Botanica), nr. 8 - bd. Moscovei, 21 (sectorul Rîşcani) şi nr. 9 - str. Uzinelor, 171 (sectorul Ciocana).*

În rezultatul investigaţiilor de laborator s-au constatat următoarele depăşiri ale CMA:

*Tabelul 2.*

***Depăşirile CMA pentru poluanţii aerului atmosferic din mun. Chişinău înregistrate în luna aprilie, 2020***

| **Poluantul monitorizat** | **Valorile maxime, exprimate în părţi CMA** | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | ***Concentraţia Maximă Admisibilă (CMA $_{md}$), mg/mc*** | **Medii** | | | | **Maxime momentane** | | |
| | | **Zilnice** | | | **Lunare** | | | |
| | | **Nr. de zile cu depăşiri** | **Cea mai mare valoare şi data înregistrării** | | **Valoarea medie** | ***Concentraţia Maximă Admisibilă (CMA $_{mm}$), mg/mc*** | **Nr. de zile cu depăşiri** | **Valoarea maximă** |
| **Dioxid de azot ($NO_2$)** | ***0,04*** | 4 | 1,8 | 29.04 | 1,5 | ***0,085*** | - | - |
| **Monoxid de azot (NO)** | ***0.06*** | 4 | 2,5 | 29.04 | - | ***0,4*** | - | - |
| **Fenol ($C_6H_5OH$)** | ***0,003*** | 4 | 1,4 | 28.04 | 1,3 | ***0,01*** | - | - |
| **Aldehida formică($CH_2O$)** | ***0,003*** | 3 | 2,3 | 28.04 | 1,7 | ***0,035*** | - | - |
| **Indicele complex al poluării - 6,06** | | | | | | | | |

În mun. Chişinău pe perioada zilelor de 06, 28 – 30 aprilie nivelul de poluare al aerului atmosferic atît în *general pe oraş* cît şi privind *separat nocivele* investigate, s-a atestat ca ***redus.***

Conform datelor multianuale privind frecvenţa condiţiilor meteorologice nefavorabile (CMN) pentru dispersia poluanţilor din aerul atmosferic pe teritoriul ţării, cea mai mare frecvenţă CMN este posibilă în a doua decadă a lunii mai.

## ***Nivelul radioactivităţii mediului***

În luna aprilie s-au efectuat observaţii privind *debitul dozei ambientale a radiaţiei-gama* în *regim manual* la 8 staţii meteorologice de pe teritoriul republicii (Soroca, Făleşti, Cornești, Chișinău, Bravicea, Bălţata, Leova, Comrat), unde s-au efectuat măsurători de 2 ori/24h, la orele $07^{00}$ şi $20^{00}$. De asemenea, la 4 staţii din teritoriul republicii (Briceni, Bălţi, Ştefan Vodă, Cahul) cu utilizarea detectoarelor MIRA, s-au efectuat măsurători ale parametrului dat şi în *regim continuu*.

Conform datelor colectate la Punctele de monitoring radiologic, valorile *echivalentului debitului dozei ambientale a radiaţiei-gama* pe teritoriul Republicii Moldova au variat:

• ***la Nord*** (staţiile Briceni, Soroca, Bălţi, Făleşti) în limitele: minima 0,11 μSv/h (st. Briceni, Soroca, Bălţi), maxima 0,18 μSv/h (st. Briceni);

• ***în Centru*** (staţiile Corneşti, Bravicea, Chişinău, Bălţata) în limitele: minima 0,09 μSv/h (st. Bălţata), maxima 0,18 μSv/h (st. Bravicea);

• ***la Sud*** (staţiile Ştefan Vodă, Leova, Cahul, Comrat) în limitele: minima 0,10 μSv/h (st. Leova), maxima 0,21 μSv/h (st. Comrat).

La staţia meteorologică din mun. Chişinău, valorile echivalentului debitului dozei ambientale a radiaţiei-gama s-au situat în limitele 0,07 - 0,18 μSv/h.

În rezultatul estimării valorilor echivalentului debitului dozei ambientale a radiaţiei-gama pe întreg teritoriul ţării, se poate afirma că pe parcursul perioadei menţionate depăşiri ale *limitei de avertizare (0,25 μSv/h)* nu au fost înregistrate.

Pentru determinarea radionuclizilor telurici şi tehnogeni în componentele mediului s-au analizat probe de aerosoli, depuneri atmosferice, sol şi apă de suprafaţă colectate de pe teritoriul republicii. Rezultatele denotă că concentraţiile radionuclizilor investigați s-au atestat în limitele specifice teritoriului.

## ***Calitatea apelor de suprafaţă***

Pe parcursul lunii aprilie a anului 2020 a fost monitorizată calitatea apei în 6 probe din r. Prut, r. Bîc și lacul de acumulare Ghidighici. S-au efectuat încercări de laborator pentru determinarea indicatorilor hidrochimici (fizico-chimici, a regimului de $O_2$, elementele biogene din grupul azotului şi fosforului, ionii principali, etc.).

Rezultatele încercărilor de laborator s-au evaluat şi s-au stabilit clasele de calitate a apelor de suprafaţă, conform *HG 890/2013, Anexa 1*.

Indicatorii care au înregistrat valori în limitele claselor de calitate III-V (poluată moderat - foarte poluată) sunt specificați în tabel:

| Nr. ord. | Corp acvatic | Secțiunea monitorizată | Data | Parametrul investigat | Unitatea de măsură | Concentrația înregistrată | Clasa de calitate |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1. | r. Bîc | mun. Chișinău, aval | 10.04 | $O_2$ dizolvat | *mgO/l* | 0,70 | V |
| | | | | $CBO_5$ | *mgO/l* | 59,56 | V |
| | | | | $CCO_{Cr}$ | *mgO/l* | 290,1 | V |
| | | | | azot de amoniu | *mgN/l* | 6,02 | V |
| | | | | fosfor mineral | *mgP/l* | 2,05 | V |
| | | | | fosfor total | *mgP/l* | 2,34 | V |
| | | | | miros | *punct* | 3 | IV |
| | | | | subst. în suspensie | *mg/l* | 83,6 | V |
| | | mun. Chișinău, amonte | | $CCO_{Cr}$ | *mgO/l* | 124,30 | V |
| | | | | azot de nitrit | *mgN/l* | 0,121 | IV |
| | | | | fosfor mineral | *mgP/l* | 0,273 | IV |
| | | | | fosfor total | *mgP/l* | 0,274 | III |
| | | or. Strășeni | | $CBO_5$ | *mgO/l* | 8,61 | V |
| | | | | $CCO_{Cr}$ | *mgO/l* | 39,16 | IV |
| | | | | azot de amoniu | *mgN/l* | 7,89 | V |
| | | | | fosfor mineral | *mgP/l* | 2,69 | V |
| | | | | fosfor total | *mgP/l* | 3,13 | V |
| 2. | l. Ghidighici | or. Vatra | | subst. în suspensie | *mg/l* | 56,0 | V |
| | | | | $CCO_{Cr}$ | *mgO/l* | 32,12 | IV |

***Notă:*** Rezultatele monitorizării calităţii apelor de suprafaţă se evaluează prin delimitarea în 5 clase de calitate:

1**) clasa I (foarte bună)** – apele de suprafaţă în care nu există alterări (sau există alterări minore) ale valorilor fizico-chimice şi biologice de calitate. Concentraţiile poluanţilor sintetici nu influenţează funcţionarea ecosistemelor acvatice şi nu aduc prejudicii sănătăţii umane. Apele din această clasă sînt destinate pentru toate tipurile de folosinţă. Pentru reprezentarea grafică se foloseşte culoarea albastră;

**2) clasa a II-a (bună)** – apele de suprafaţă care au fost afectate uşor de activitatea antropică, dar care pot totuşi asigura toate folosinţele în mod adecvat. Funcţionarea ecosistemelor acvatice nu este afectată. Metodele de tratare simplă sînt suficiente pentru pregătirea apei potabile. Pentru reprezentarea grafică se foloseşte culoarea verde;

**3) clasa a III-a (poluată moderat)** – apele de suprafaţă ale căror valori fizico-chimice şi biologice de calitate deviază moderat de la fondul natural al calităţii apei, din cauza activităţilor umane. Se înregistrează semne moderate de dereglare a funcţionării ecosistemului, iar condiţiile necesare pentru familia salmonidelor nu mai pot fi asigurate. Tratarea simplă nu este suficientă pentru folosinţa apei în scopuri potabile, fiind aplicate metode de tratare normale. Pentru reprezentarea grafică se foloseşte culoarea galbenă;

**4) clasa a IV-a (poluată)** – apele de suprafaţă care prezintă dovezi de devieri majore ale valorilor fizico-chimice şi biologice de calitate de la fondul natural al calităţii apei, din cauza activităţilor umane. Condiţiile pentru familia ciprinidelor nu mai pot fi asigurate. Apele nu corespund cerinţelor pentru apa potabilă fără aplicarea metodelor de tratare avansată. Pentru reprezentarea grafică se foloseşte culoarea oranj;

**5) clasa a V-a (foarte poluată)** – apele de suprafaţă care prezintă dovezi de devieri majore ale valorilor fizico-chimice şi biologice de la fondul natural al calităţii apei, din cauza activităţilor umane. Componentele biologice, îndeosebi piscicole, sînt deteriorate şi apa nu poate fi utilizată în scopuri potabile. Pentru reprezentarea grafică se foloseşte culoarea roşie.

Cu respect,

**Director** **Veaceslav DERMENJI**

.

Ex: M. Lungu
Tel: 069622526